

VALTION
NUORISO-
NEUVOSTO

INFOGRAFIKKA:
NUORISOBAROMETRI 2023

KATSOMUSAIHEITA

Nuorisobarometri on vuosittain toteutettava 15–19-vuotiaiden Suomessa asuvien nuorten arvoja ja asenteita valaiseva tutkimussarja. Vuoden 2023 Nuorisobarometrin teemana on katsomukset ja hengellisyys.

Nuorisobarometri kartoittaa laajalti sitä, miten nuoret hahmottavat merkityksellisyyden kokemuksia arjessaan sekä sitä, mitä he ajattelevat erilaisista katsomuksellisista kysymyksistä. Vuosittain vaihtuvan teeman lisäksi Nuorisobarometri sisältää samanlaisena toistettavia kysymyksiä, jotka mahdollistavat trendien seuraamisen.

Nuorisobarometri 2023, jonka tiedonkeruuseen vastasi 1811 nuorta, on toteutettu ensimmäistä kertaa hyödyntäen kahta erilaista tiedonkeruutapaa: noin puolet aineistosta on kerätty puhelinhaastatteluin ja toinen puoli verkkolomakkeella. Tiedonkeruu on toteutettu alkuvuodesta 2023.

Tiedonkeruutavan muutoksen takia tässä infografiikassa on käytetty puhelinhaastatteluiden (N=1001) tietoja graafeissa, joissa käsitellään aikasarjoja ja muissa tapauksissa verkko- ja puhelinhaastatteluiden keskiarvoa.

HAVAINNOT PÄHKINÄNKUORESSA

1

KATSOMUKSET SAAVAT NÄKYÄ

Nuorista 86 prosenttia ajattelee, että kaikilla on oikeus puhua omasta katsomuksestaan koulussa. 63 prosenttia nuorista katsoo, että koulussa oppilaiden tulisi saada tukea oman katsomuksen muodostamiseen. Nuoret ajattelevat, että opiskelijat ja opettajat saavat ilmaista omaa katsomustaan puheessa ja käyttämällä uskonnollisia symboleita esimerkiksi koruissa tai pukeutumisessaan.

NÄKEMYKSET POLARISOITUVAT

Nuorten naisten ja miesten käsitykset arvokartalla eroavat yhä useammin. Arvoliberaaleiksi itsensä kokevien naisten määrä on kasvanut vuodesta 2018 ja vastaavasti miesten on pysynyt melko samana. Samoin vasemmisto-oikeisto-akselilla nuoret ovat polarisoituneempia. Nuorten vastauksia voi tulkita osana yhteiskunnallista kehityskulkua, jossa poliittinen kenttä jakautuu.

2

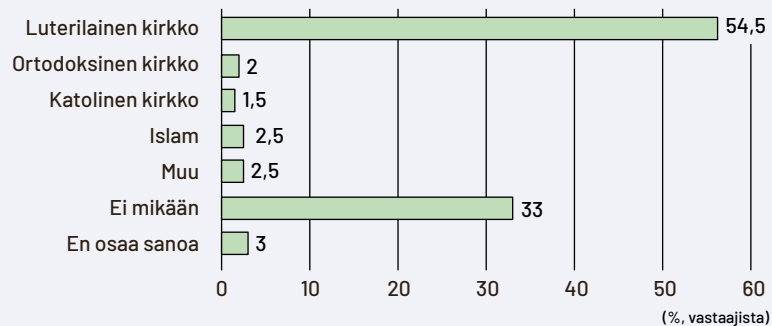
3

ELÄMÄNTYYTYVÄISYYS LASKUSSA

Nuorten tyytyväisyys elämään on ollut laskusuunnassa pidemmällä aikavälillä tarkasteltaessa. Edelleen noin neljä viidestä nuoresta antaa elämään tyytyväisyydelleen arvosanaksi kahdeksan, mutta kasvava joukko nuorisobarometriin vastanneista on aiempaa tyytymättömpiä elämäänsä.

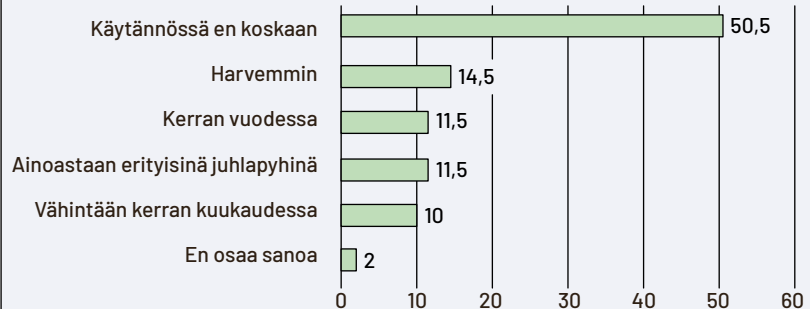
KAKSI KOLMASOSAA NUORISTA KUULUU USKONNOLLISEEN YHTEISÖÖN

MIHIN USKONNOLLISEEN YHTEISÖÖN KUULUT?

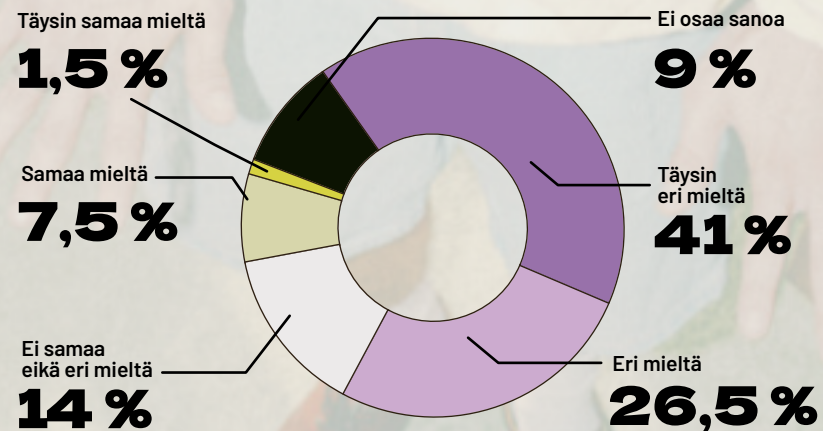
PUOLET NUORISTA EI KÄY USKONNOLLISISSA TILAISUUKSISSA KÄYTÄNNÖSSÄ KOSKAAN

KUINKA USEIN KÄYT OMAEHTOISESTI USKONNOLLISISSA TILAISUUKSISSA?*

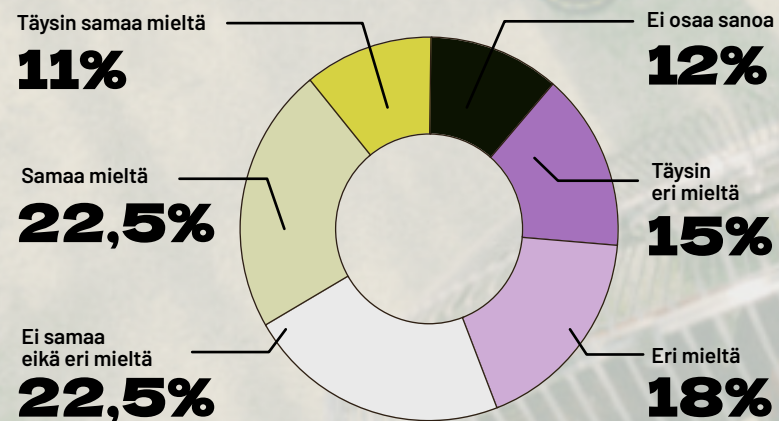

Kysytty muodossa: "Jos ei huomioda häitä, hautajaisia, ristiäisiä tai kouluajalla tehtyjä käyntejä, kuinka usein käyt kirkossa/uskonnollisissa tilaisuuksissa?" (%, vastaajista)

"IHMISTEN VAIVOJA VOIDAAN PARANTAA SIIRTÄMÄLLÄ HEILLE ELÄMÄNERGIAA."

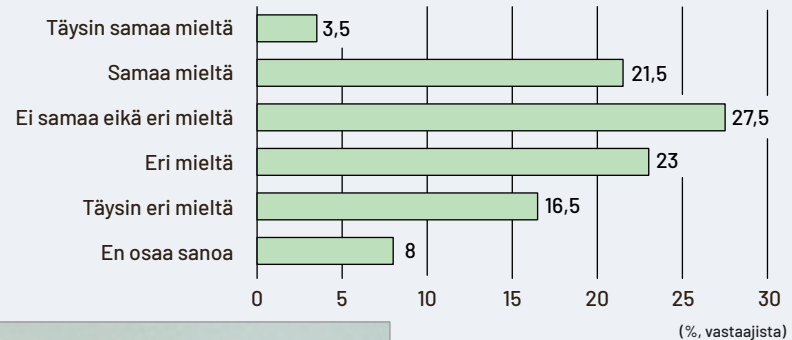
"IHMISELLÄ ON RUUMIISTA ERILLINEN SIELU TAI ELÄMÄNVOIMA"

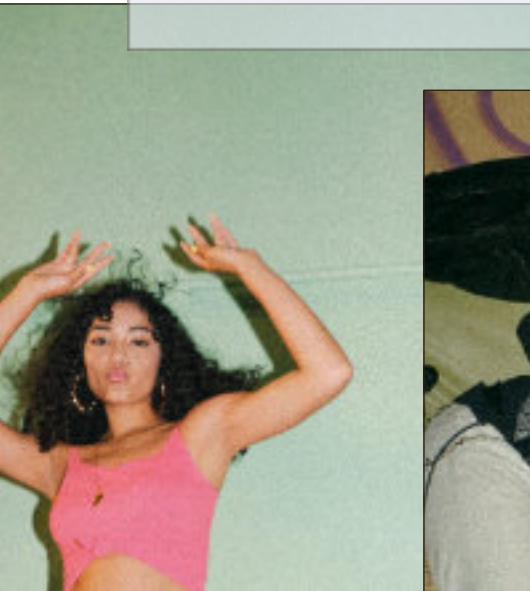
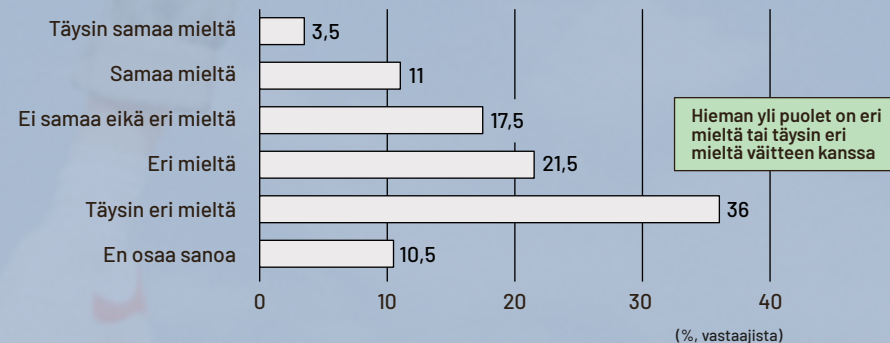
YKSILÖNELÄMÄ LOPPUU KUOLEMAAN

UNIA TULKITSEMALLA VOI SAADA TIETOA TODELLISUUDESTA

TAIVAANKAPPALEIDEN SUHTEELLISET ASENNOT VAIKUTTAVAT TAPAHTUMIIN MAAN PÄÄLLÄ.

**"22% NUORISTA
PITÄÄ ITSEÄÄN
USKONNOLLISENA"***

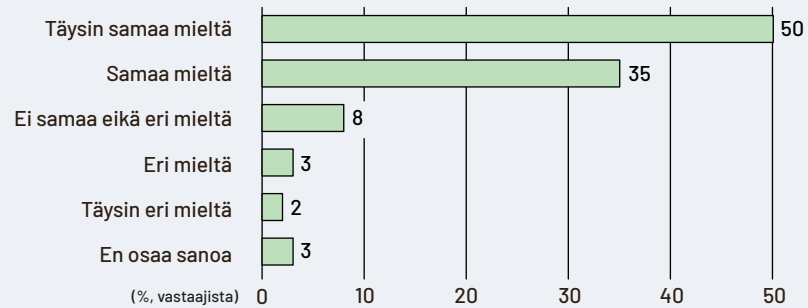
*Kysytty muodossa: "Yhteiskunnallisia näkemyksiä kuvataan usein erilaisilla ulottuvuuksilla. Miten sijoittaisit itsesi seuraaville ulottuvuuksille? Uskonnollinen - ei-uskonnollinen." Asteikolla 1 - 5, jossa 1 = Uskonnollinen ja 5 = Ei-uskonnollinen, 22% nuorista vastasi 1 tai 2.

NUORET SUHTAUTUVAT AVOIMESTI KATSOMUSTEN JA USKONTOJEN NÄKYMISEEN KOULUSSA

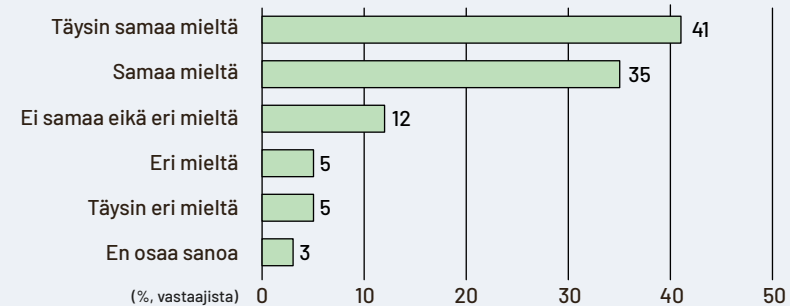
NUORTEN OSUUS, JOTKA TÄYSIN SAMAA MIELTÄ TAI SAMAA MIELTÄ VÄITTEEN KANSSA	
86%	"KAIKILLA TULEE OLLA OIKEUS PUHUA USKONNOSTAAN JA KATSOMUKSESTAAN KOULUSSA."
71%	"KOULUSSA OPPILAIKEN TULISI SAADA TUKEA OMAN KATSOMUKSEN* MUODOSTAMISEEN."
63%	"VAPAAEHTOISET USKONNOLLISET TILAISUUDET VOIVAT OLLA OSA ARKEA"
13%	"USKONNON JA MUIDEN KATSOMUSTEN EI PITÄISI NÄKYÄ LAINKAAN KOULUSSA"
11%	"SUVIVIRREN LAULAMINEN OPPILOITOSTEN YHTEISISSÄ KEVÄTJUHLISSA EI OLE SOPIVAA."

*Uskonnollisen tai uskonnottoman

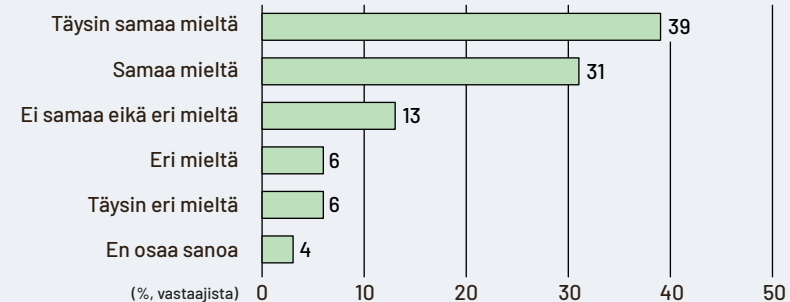
**OPISKELIJOIDEN TULEE VOIDA KÄYTTÄÄ PIENIÄ
USKONNOLLISIA SYMBOLEITA, KUTEN RISTEJÄ
KAULAKORUSSA OPPILAITOKSISSA**

**OPISKELIJOIDEN TULEE VOIDA KÄYTTÄÄ
NÄKYVIÄ USKONNOLLISIA SYMBOLEITA, KUTEN
PÄÄN PEITTÄVIÄ HUIVEJA OPPILAITOKSISSA**

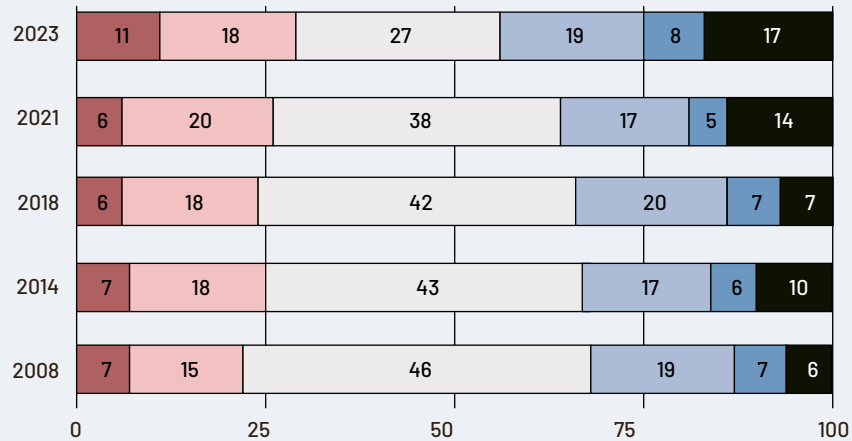

**OPETTAJIEN TULEE VOIDA KÄYTTÄÄ NÄKYVIÄ
USKONNOLLISIA SYMBOLEITA, KUTEN PÄÄN
PEITTÄVIÄ HUIVEJA OPPILAITOKSISSA**

**"70 % NUORISTA NÄKEE,
ETTÄ OPETTAJA VOI
KÄYTTÄÄ NÄKYVIÄ
USKONNOLLISIA
SYMBOLEJA."**

VASEMMISTO-OIKEISTO-AKSELILLA NUORET OVAT POLARISOITUNEEMPIA KUIN AIEMMIN

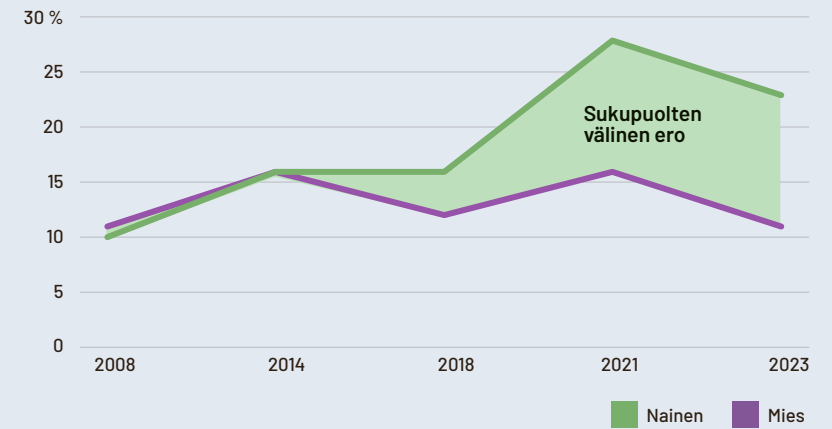

Kysytty muodossa: "Yhteiskunnallisia näkemyksiä kuvataan usein erilaisilla ulottuvuuksilla. Miten sijoittaisit itsesi seuraaville ulottuvuuksille? Vasemmisto-oikeisto."

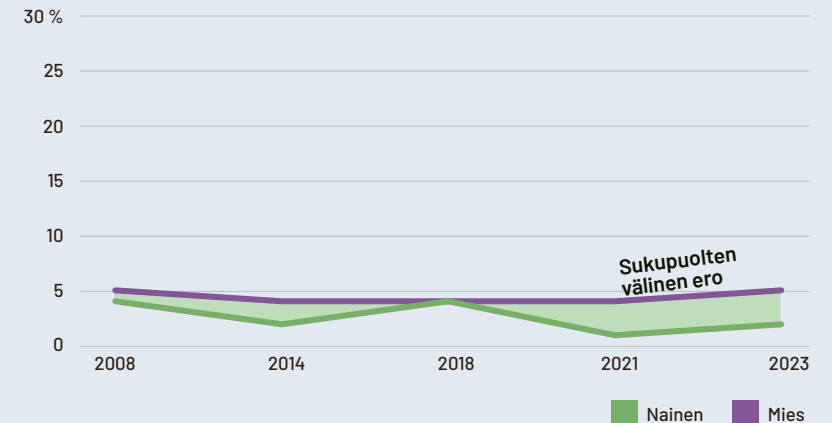
1. Vasemmisto-5.oikeisto 1 2 3 4 5 En osaa sanoa

ITSENSÄ ARVOLIBERAALIKSI KOKEVIEN NAISTEN OSUUS ON KASVANUT

ARVOLIBERAALIKSI ITSENSÄ KOEVIEN OSUUS*

ARVOKONSERVATIIVIKSI ITSENSÄ KOEVIEN OSUUS**

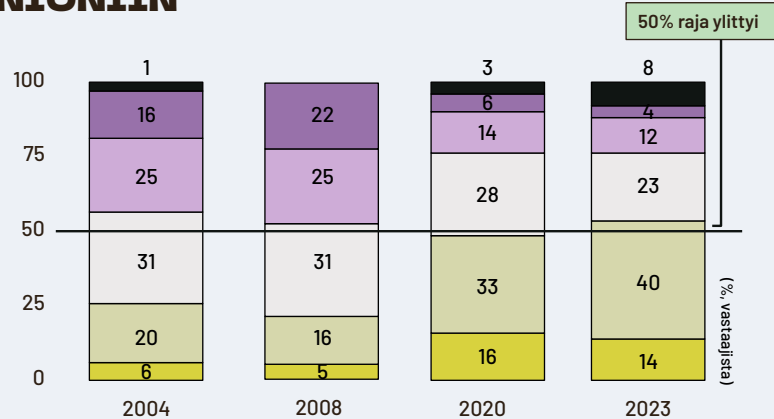
Miten sijoittaisit itsesi seuraaville ulottuvuuksille? Arvoliberaali–arvokonservatiivi.

*Niiden vastaajien osuus, jotka vastasivat 1 = Arvoliberaali.

**Niiden vastaajien osuus, jotka vastasivat 5 = Arvokonservatiivi.

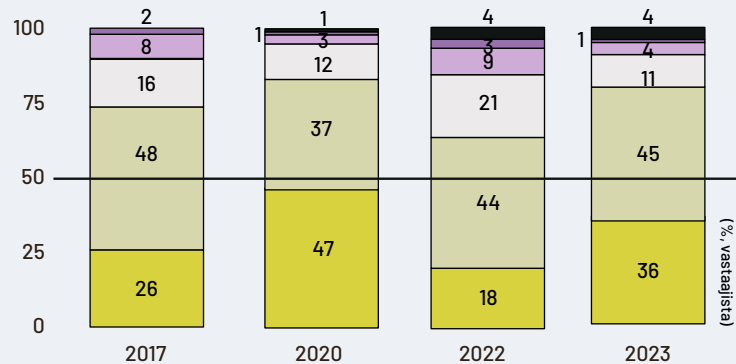

ENSIMMÄISTÄ KERTAA YLI PUOLET KOKEE KUULUVANSA EUROOPAN UNIONIIN

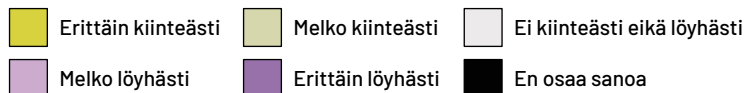

Kysytty muodossa: "Kuinka kiinteästi tunnet kuuluvasi seuraaviin? Euroopan unioniin."

NUORET KOKEVAT KUULUVANSA SUOMALASEEN YHTEISKUNTAAN

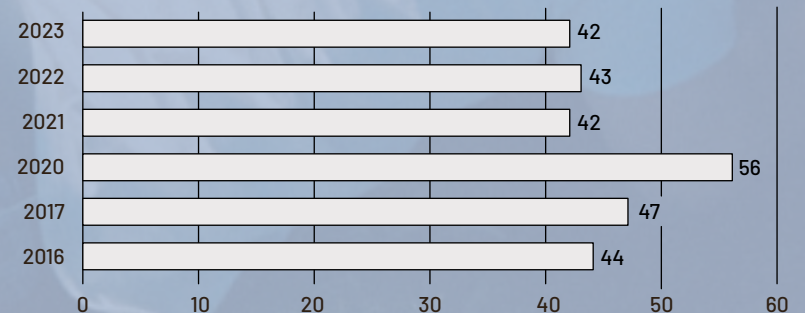

Kysytty muodossa: "Kuinka kiinteästi tunnet kuuluvasi seuraaviin? Suomalaiseen yhteiskuntaan."

"KASVAVA JOUKKO NUORISTA ON AIEMPAA TYYTYMÄTTÖMÄMPIÄ ELÄMÄÄNSÄ"

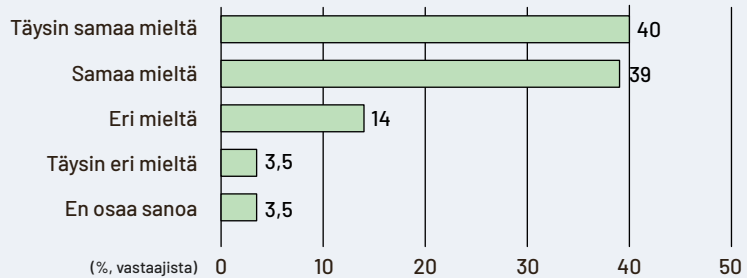
NIIDEN NUORTEN MÄÄRÄ, JOIDEN TYYTYVÄISYYS ELÄMÄÄN ON 9 TAI 10 ASTEIKKOLA 4-10*

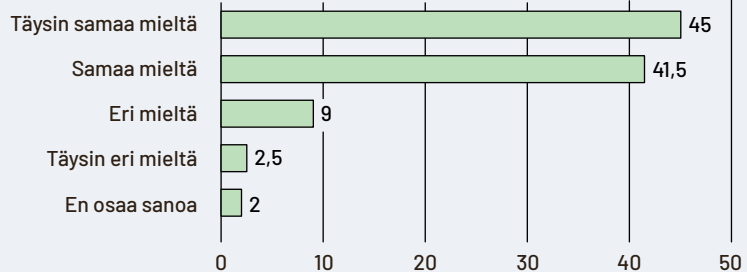
*Kysytty muodossa: "Kuinka tyytyväinen olet elämääsi kouluarvosana-asteikolla 4-10?" Laskettu yhteen ne vastaajat, joiden arvosana oli 9 ja 10. (% vastaajista)

SELKEÄ ENEMMISTÖ NUORISTA KOKEE OLEVANSA ARVOKKAITA JA VOIVANSA TOIMIA ARVOJENSA MUKAISESTI

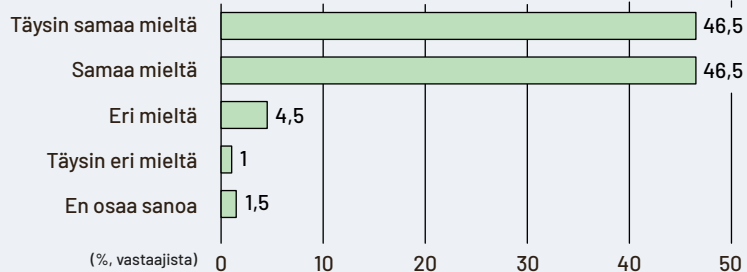
TUNNEN, ETTÄ ELÄMÄLLÄNI ON TARKOITUS JA PÄÄMÄÄRÄ

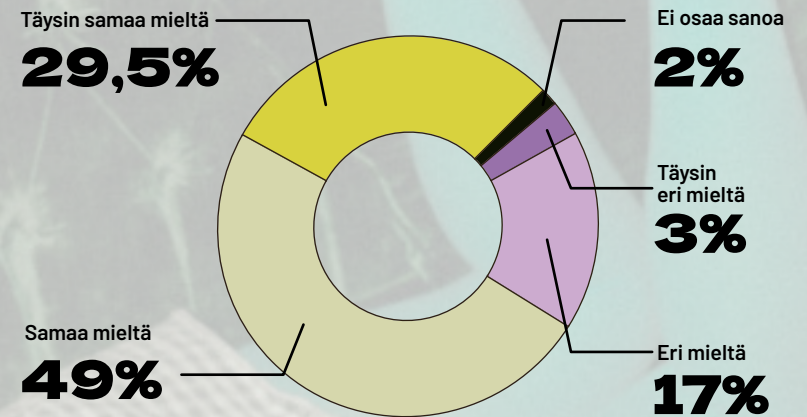
TUNNEN OLEVANI ARVOKAS

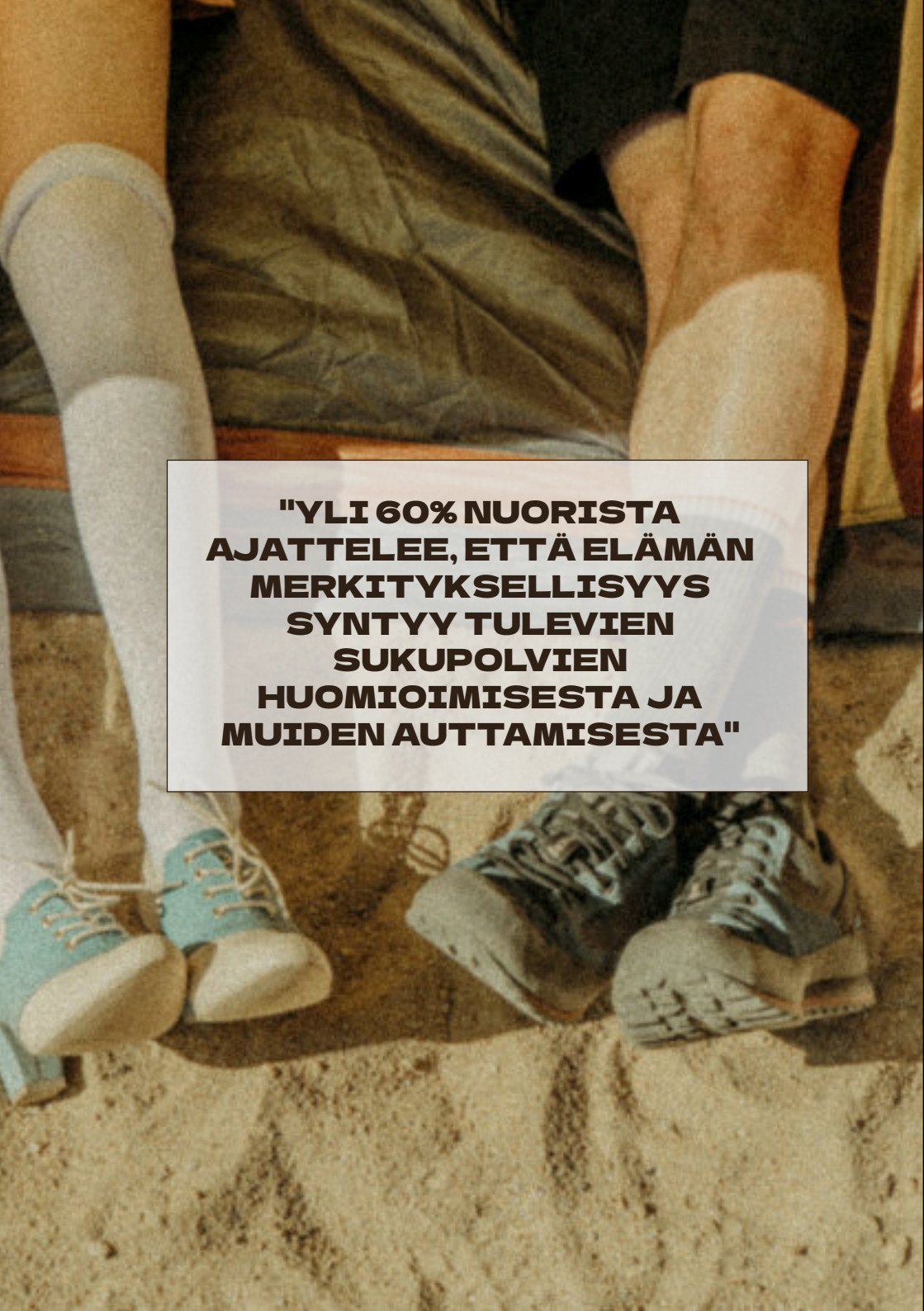

PYSTYN TOIMIMAAN ARVOJENI MUKAISESTI

"MENESTYS ELÄMÄSSÄ ON ITSESTÄ KIINNI"

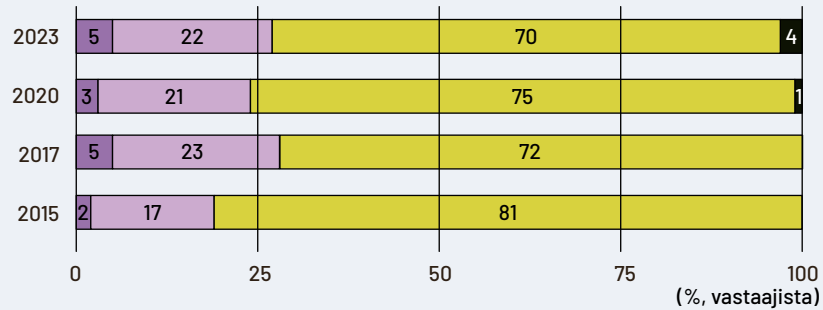
**"YLI 60% NUORISTA
AJATTELEE, ETTÄ ELÄMÄN
MERKITYKSELLISYYS
SYNTYY TULEVIEN
SUKUPOLVIEN
HUOMIOIMISESTA JA
MUIDEN AUTTAMISESTA"**

ELÄMÄN MERKITYKSELLISYYS SYNTYY...

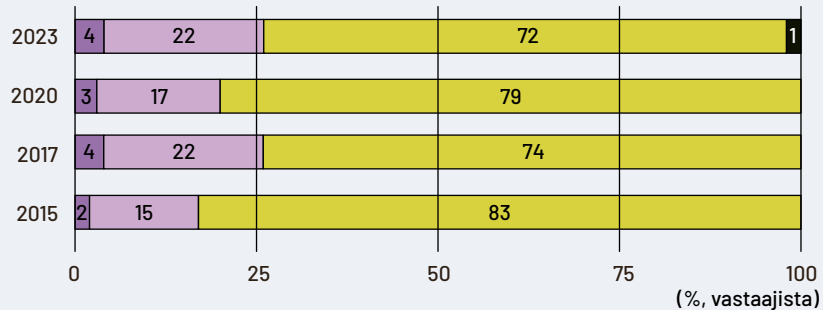
NUORTEN OSUUS, JOTKA TÄYSIN SAMAA MIELTÄ TAI SAMAA MIELTÄ VÄITTEEN KANSSA	
66%	"SIITÄ, ETTÄ AUTTAA NIITÄ, JOILLA MENE HUONOMMIN."
"TULEVISTA SUKUPOLVISTA JA ELÄMÄN EDELLYTYSTEN SÄILYTTÄMISESTÄ HEILLE."	63%
31%	"MENNEISTÄ SUKUPOLVISTA JA HEIDÄN PERINTÖNSÄ YLLÄPITÄMISESTÄ."
"SUHTEESTA JUMALAAAN."	16%
10%	"SIITÄ, ETTÄ MENESTYY PAREMMIN KUIN TOISET."

NUORET JOUTUVAT AIEMPAA USEAMMIN TINKIMÄÄN HARRASTAMISESTA TAI YSTÄVIEN TAPAAMISESTA RAHANPUUTTEEN VUOKSI

HARRASTUKSEN LOPETTAMINEN RAHANPUUTTEEN TAKIA

OLLUT TAPAAMATTA YSTÄVIÄÄN RAHANPUUTTEEN VUOKSI

Kyllä, usein
 Kyllä, joskus
 En
 En osaa sanoa

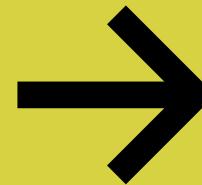

VALTION NUORISONEUVOSTON POLITIIKKA-SUOSITUKSET

1

NUORTEN TYYTYVÄISYYS ELÄMÄÄN ON LASKUSSA

Nuorten tyytyväisyys elämään on ollut laskusuunnassa jo pidemmällä aikavälillä tarkasteltaessa. Edelleen noin neljä viidestä antaa elämään tyytyväisyydelleen arvosanaksi kahdeksan, mutta kasvava joukko on aiempaa tyytymättömämpiä elämäänsä. Tämä ansaitsee huomiota suomalaisessa nuorisopolitiikassa. Kaikessa päätöksenteossa tulee huomioida vaikutukset nuorten elämäntyytyväisyyteen sekä mietittävä laajasti keinoja, joiden avulla nuorten hyvinvointia voidaan lisätä.

SUOSITUKSET

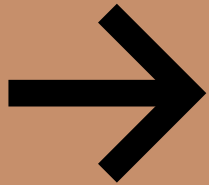
- Tehdään nuorisovaikutusten arviointi kaikessa nuoria koskevassa päätöksenteossa ministeriöissä. OKM:n nuorten hyvinvointityön johtavana tahona tulisi koota nuorisovaikutusten arvioinnit yhteen ja julkaista vuosittain kooste arvioinnin tuloksista.
- Nuorten elämäntyytyväisyyden laskeva trendi tulisi ottaa huomioon valtiontalouden sopeutustoimissa myös ylisukupolvisen oikeudenmukaisuuden näkökulmasta.

2

KATSOMUKSET JA USKONNOT SAAVAT NÄKYÄ KOULUISSA JA OPPILAITOKSISSA

Nuorista 86 prosenttia ajattelee, että kaikilla tulee olla oikeus puhua uskonnostaan tai katsomuksestaan koulussa ja vain 12 prosenttia nuorista ajattelee, että uskonnon ja muiden katsomusten ei tulisi näkyä lainkaan koulussa.

Yhteiskunta moniarvoistuu ja nuoret suhtautuvat avarakatseisesti eri katsomusten rinnakkaiseloon. On tärkeää tukea ja vahvistaa rinnakkaisten näkökulmien ja katsomusten yhteiseloä sekä dialogia niiden välillä. Nuorilla tulee olla oikeus yleissivistykseen muista uskonnoista, kulttuureista ja tavoista ajatella.

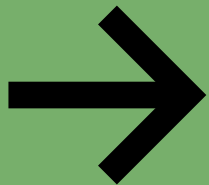
SUOSITUKSET

- Uudistetaan uskonto- ja katsomusaineiden opetus yhteiseksi oppiaineeksi, jossa lisätään tietoa eri uskonnoista ja katsomuksista ja tarjotaan samalla tila oman katsomuksen pohtimiseen.
- Huolehditaan, että nuoret tulevat aidosti kuulluksi osana katsomusaineiden opetuksen suunnittelua.

3

TARJOTTAVA TUKEA KATSOMUKSEN MUODOSTAMISEEN

Nuorista yli 60 prosenttia kaipaa tukea oman katsomuksensa muodostamiseen. On tärkeää, että tuetaan niin kouluajalla kuin kouluajan ulkopuolella yhdenvertaisia oikeuksia puhua tai olla puhumatta omasta katsomuksestaan. Nuorten parissa toimivat tarvitsevat koulutusta eri katsomusten kohtaamiseen ja niistä keskustelemiseen nuorten kanssa.

SUOSITUKSET

- Tuetaan ja vahvistetaan kasvatusta- ja nuorisovalian osaamista ja työntekijöiden valmiuksia erilaisten katsomusten kohtaamiseen. Tämä tulisi huomioida erityisesti kasvatusta- ja nuorisovalian koulutusta kehitettäessä ja tarjottaessa täydennyskoulutusta nuorten parissa toimiville.
- Rohkaistaan laajasti nuorten parissa toimivia tarjoamaan turvallisia tiloja uskonto- ja katsomusaiheisiin liittyviin keskusteluihin nuorten kanssa. Lisäksi kannustetaan kunnissa, seurakunnissa ja järjestöissä nuorten parissa toimivia tiiviimpään dialogiin sekä paikallisesti tapahtuvaan eri toimijoiden väliseen yhteistyöhön nuorisotyön arjessa nuoria kohdatessa.

**"NUORIIN TEHTÄVÄT
INVESTOINNIT KANTAVAT
LÄPI ELÄMÄN."**

NUORISOTUTKIMUSSEURA RY.
NUORISOTUTKIMUSVERKOSTO

VALTION
NUORISO-
NEUVOSTO

Tomi Kiilakoski (toim.) Katsomusaiheita. Nuorisobarometri 2023.
ISBN 978-952-372-061-9, (nid.) ISBN 978-952-372-062-6 (PDF)
Julkaisuja (Nuorisotutkimusseura) ISSN 1799-9219, nro 250, Kenttä
Verkkojulkaisuja (Nuorisotutkimusseura) ISSN 1799-9227, nro 187, Kenttä.

Tilaa julkaisu: <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisut/verkkokauppa/kirjat>